

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

45. An persolvere Horas Canonicas in loco, ubi naturæ debitum redditur,
sit peccatum veniale? Et an qui privatim recitant, communiter non
teneantur ad recitandum flexis genibus, vel stando, ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76359](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76359)

3. Et post hæc scripta inuenio, hanc sententiam docere sapientissimum Caramuëlem, nunc merito Episcopum Misiensem, maiorum honorum dignissimum, in *Theol. Regul. disp. 101. n. 1326*. Quia, ait ille, in illo loco potest quis præstare omnia requisita, potest enim habere attentionem, & deuotionem extrinsecam, & bene pronuntiare; ergo & satisfacere: nam bene satisfacit, qui ponit omnia requisita. Nec ille locus potest esse causa non satisfaciendi; quia ibi Petrus aliis præceptis maioris momenti satisfacit; ergo & obligationi legendi. Consequencia est clara, non enim maior ratio est vnus, quam alterius. Minorem probor: Quia in illo loco concomitantur satisfaciendi stabilitati, Castitati, Paupertati, &c. voluntate habitali; & quod fortius, & efficacius est, etiam operationi actuali satisfacit Decalogo, indicens omnes actiones necessarias ad sustentationem indiuidui; tum etiam Regulati Statuto, indicens modum satisfaciendi huiusmodi necessitatibus. Ergo secretus locus non est indecens ad legendum priuatim. Ita ille.

4. Nota verò, quòd id, quòd diximus de loco, cum non esse determinatum, & certum pro Horis Canonicis priuatim dicendis; sed posse sufficere quemcumque; idem est etiam de situ corporis, qui est veluti modus existendi in loco. Qui enim priuatim recitant communiter non tenentur ad recitandum flexis genibus, vel stando, & quiescendo, vel ambulando, aut equitando, &c. sed possunt recitare, prout voluerint: habita solum ratione reuerentia, quæ semper est debita Deo: & propriae necessitatis, quæ potest vnicuique contingere potius vno tempore & vno loco, quam alio: & ex communi sententia sic notant Nauar. de *Orat. c. 4. n. 2. & seqq.* & Bonacina de *Hor. Canon. disp. 1. q. 3. punct. 5. n. 5. & punct. 6. n. 1*. Neque ex iure diuino, aut naturali est aliquid determinatum in hac re: & quæ habentur ex iure Ecclesiastico de stando v. g. ad Euangelium in Missa, c. *Apostolica de Consecr. disp. 1. de non genuculando inter Pascha, & Pentecosten, cap. Quoniam de Feriis* de assurgendo ad Gloria Patri, ex Concilio Basiliensi, *sess. 21. & familia*, non tam habent vim præcepti, quam directionis. Et si quid peculiariter præcipitur in Rubricis, vt recitetur flexis genibus, vel capite discooperto, & inclinato, vel stando, & surgendo, vel hoc, aut illo modo, maxime præcipitur pro recitatione publica, propter significationem Mysteriorum in quorum memoriam sunt instituta huiusmodi ceremoniæ; & debent communiter seruari etiam in recitatione priuata: quanquam in hac, si omittuntur ex aliqua causa, & sine contemptu: nullum sit peccatum, & reuera non habent propriè vim legis, aut præcepti: sed solius directionis, & regulæ, vt Officium magis piè, & magis religiosè dicatur. Vide Palaum, *vbi supra*, qui etiam docet sedere, cum standum est, vel stare, cum est stectendum ex Rubricæ præcepto, non videtur esse peccatum, si absque contemptu fiat: quia non videtur præcipi, sed consuli, & ordinari maioris deuotionis gratia. Idem etiam docet Garcias, loco citato.

5. Nota etiam hic obiter, opinionem Azorij, & aliorum, quam ego alibi impugnaui, assententium recitantem priuatim Diuinum Officium, satisfacere, si vocem fornet mouendo tantum labia, etiam si à seipso non audiatur, nec audiri possit: Hanc inquam, opinionem nouissimè docere Leandrum de *Sacram. tom. 2. tract. 6. disp. 16. quest. 18*. & Caramuëlem in *Theol. regular. disp. 108. num. 1381*. vbi sic ait: Sufficit, quòd is, qui Horas recitat, eas voce, & ore profert, siue à seipso, aut ab alio audiatur, siue non. Ratio est, quia non est præceptum de auditione, sed de prolotione: ergo, si prolatio ponatur seclusa auditione, nihil fit contra præceptum. Quid opus est multiplicare obligationes non præceptas, cum hæc

fatis difficile satisfacere præceptis? Agamus igitur quòd lex iubet, & quando non præcepta omittimus, non credamus nos in peccatum labi: ideoque cum lex Ecclesiastica solam lectionem Horarum, & non auditionem præcipiat, non est asserendum eam ad satisfaciendum requiri: Rogas quid requiratur, vt sit vox? Respondeo, linguam, & labia moueri: anhelitus enim necessariò sequitur. Ratio est, quia vox nihil aliud est, quam respiratio fracta certo modo per labia, & linguam: atqui non possunt labia, & lingua moueri, quin frangatur respiratio: ergo nec moueri poterunt, quin sit vox. Quomodo cumque igitur articulent, est vox: ergo & pronuntiatio audibilis, ac proinde præcepto satisfaciens. Ita ille, cui adde me citato Bossum in *Flor. Theolog. verb. Hora Canonica 2. n. 15*. Et quidem vt obseruat Baldellus, in *Theolog. Mor. tom. 2. lib. 3. disp. 34. n. 15*. Oratio vocalis satis habet, si sit alligata ad certa verba, quæ præscribit Ecclesia: & cum non sit directæ ad homines, quos solum per voces, & per signa sensibilis possumus alloqui: neque ad nos ipsos in quantum indigemus externis sensibus, & obiectis sensibilibus, sed solum ad Deum, quem possumus alloqui, & orare sine vilo strepitu, aut sono verborum: non potest, vt sui mensuram, habere auditum ipsius orantis, & tantum requirere sonum vocis, quantum sufficit ad mouendum illius auditum. Et alioqui, si ipse orans esset surdaster, & auditus hebetioris, omninò deberet orare alius, quovis possit se ipsu audire, ac proinde non possit Horas persolvere in Ecclesiis, vel coram aliis, sine magna illorū molestia, & perturbatione: quod tamen nõ est dicendum. Iud ex Nauarro, de *Oratione, c. 19. n. 88. & c. 20. n. 14*. propter hanc causam disputatiuè potest defendi, quòd neque etiam sit necessarium vilo modo vocem formare: sed satis sit dicere verba omnia mentaliter: cum vox non possit requiri propter Deum, ad quem laudandum, atque orandum sunt institutæ Horæ Canonicae; sed solum propter homines, qui sunt excitandi, & iuandi ad deuotionem; quod tamen non intenditur, quando Horæ Canonicae recitantur priuatim, & extra Chorum. Sed hoc vltimum mihi non placet, & profus reiiciendum esse puto. Non audeo tamen sententiam Azorij, Leandri, Caramuëlis, & aliorum, prout supra explicauimus, tanquam improbabilem damnare; quam post hæc scripta inuenio etiam docere doctum Patrem Martinum de San Ioseph in *Monitis Confessor. tom. 1. lib. 2. tr. 4. n. 15*. Sed non discedo à contraria sententia, quam olim docui, & quam nouissimè me citato docet Escobar, *tract. de Hor. Canon. quest. 4. num. 84*. vbi sic ait: Probabilius, ac tutius censet, esse necessè ita verba pronuntiare, vt sublato indimento possis te ipsum audire; quamuis de facto non te audias: nam non erit perfecta pronuntiatio verborum, quæ saltem ab ipso profertente non audiat, aut audiri non possit, sublatis impedimentis. Hæc ille, qui citat Molfesum, Valentiam, Reginaldum Toletum, Faustum, & alios.

RESOL. XLVI.

Qui incipit recitare animo non satisfaciendi pro iure, sed postea reuertendo, & tamen per se ipsa postea vult satisfacere illa prima recitatione, queritur, an satisfaciatur obligationi cum illa prima recitatione?

Idem est de auditione Missæ & de penitentia à Confessario iniuncta.

Et an teneatur postea mutare intentionem, intendendo satisfacere Officio prioris, vel satis sit, si se satisfacisse sciat, non obstante sua contraria voluntate? Et p. 2. tract. 14. Ref. 37.

§. 1. Negati